

Олег ЗИНИЧ

...і діти в нас будуть нормальні і здорові, бо ми їм напишемо правильну історію. Андрій Кузьменко (гурт «Скрябін»).

Слова цієї жартівливої пісні з гірким присмаком буденності пригадалися мені, коли я познайомився з Яриною та Орестом, батьки яких виїхали 10 років тому на заробітки. Щовечора, рівно о 21:00 лунає телефонний дзвінок і тремтячий жіночий голос в черговий раз питає: «Як ви, дітки? У вас все добре? Не голодні?». «Все супер», – автоматично лунає відповідь. Це вже краще ніж: «Ніяк». Навіщо засмучувати батьків? Розповідати, що Орко зв'язався з якоюсь сумнівною компанією любителів травки, а Ярина приходить додому на світанку? Сказати їм, нарешті, що вже дістали з телефонними дзвінками, що ніхто голодний не сидить: щомісяця з'являється пакунок із ласощами, одягом та євро... Все ж «La Bella».

Здається, яке відношення до Великого посту, до цих весняних днів мають ці підлітки та їхні батьки? Таких тисячі. Кожен має якісь клопоти. Хіба цим здивуєш? Власне оце «хіба» і стало поштовхом, щоб замислитися над гідністю людського життя та пошуком щастя. Якщо сподіваєшся, що зараз посипляться заїжджені штампи, крилаті фрази, відомі ще з пелюшок, то помиляєшся. Інколи потрібно просто зупинитися, щоб вникнути в метушню «людей-мурах». Якраз зараз, у час Великого посту, є добра нагода це зробити. Не дуже тішся, що ти – інший. Придивись уважніше і ти побачиш себе: змордовану мурашу, яка найбільше за всіх метушиться, намагаючись зрушити з місця здоровенну здобич. Впізнав? Не варто ображатися за порівняння і дорікати за використання банального образу. Все ж, так воно і є. Адже, ми часто марнуємо свій час в гонитві за примарним «найголовнішим». Досі залишається відкритим питання: «Чи буває щастя без приємності, а приємність – без щастя?». Складно відповісти, особливо в сьогоднішній ситуації. Кудись поділась ейфорія вишиванок та помаранчів. З подивом зауважуєш, що вже немає «своїх» і «чужих». Всі добрі. Час від часу плескають по плечу «друзі», запевняючи, мовляв: «Не все так і погано, ми вже “майже” європейці». Навіть ти змінився – починаєш філософствувати, вторуєш Геракліту: «Все тече» та робиш геніальне відкриття – славна «пантарея» звучить українською не інакше як інфляція. Вона є на все. Навіть нематеріальне зазнає її впливу: друзі, родина, сім'я, щастя, моральні цінності... «In God we trust», – змінилося на «ми віримо в силу грошей, їх владу». Чому зростає ненависть і замість родинних відносин постають розрахункові? Чому гідність людського життя обплітається павутиною релятивізму?

Тобі відома відповідь. Попри всі заперечення, ти знаєш рецепт цього «коктейлю»: трохи заздрощів, пригорща компромісів із совістю, все це залити алкоголем егоїзму і все – основа готова, решта складників – за персональним бажанням. Пригадуєш дядечка Скруджа з популярного колись мультику? Він озвучив мрію прихильників цього напою: «Куплю будь-кого. З нутрощами». Озирнися навколо – суспільство давно п'яніє від цього. Проте ми звикли говорити, що нас це не стосується. Ми вражені синдромом «хати з краю», або, як пише Шевченко, – гречкосійства. Та й навіщо здійсмати галас, коли більшість народу ледве зводить кінці з кінцями, коли ціни на житло сягають нуликами інших галактик, погляд і думки стають сірими та приземленими. Тому й не дивно, що тисячі, мільйони українців шукають на чужині кращої долі. Казати їм: «Вертайтесь додому», звинувачувати в продажності – не промовлять уста. Так само, як і «тікайте з цього розграбованого краю». Нехай Серце кожного дасть відповідь. Єдине, що відомо:

ми бажано своїм дітям кращої долі, тому і їдемо, бо тут, вдома, немає можливості це здійснити.

Достатньо скигління і звинувачення когось у всіх бідах. Хто ми? Збідована країна мрійників з різних розумінням патріотизму, починаючи від пафосних «Слава Неньці-Україні» і закінчуючи пісеньками на кшталт: «Ще не вмерла Україна, если мы гуляем так»?.. Можливо, в цьому є якась доля правди, але істина одна – де б ми не були, на чужині чи на рідних теренах, рано чи пізно, «прах Клааса» вдарить в груди. Найважливіше – це не розгубити те, що маєш: віру в Бога, повагу до людського життя. Що маємо зараз? Руйнуються підвалини сокровеного України – сім'ї. Коли ти заперечуєш, мовляв нічого особливого не відбувається – розплющ очі. Хто ті люди, що змушені виїжджати на заробітки? Хто ті, молоді, котрі купуються на побрехеньки про казкові заробітки, що давно на тебе чекають? З іншого боку, хто ті, котрі продають своїх співвітчизників, пропонують «нарешті самореалізуватися вродливим дівчатам», чоловікам заробити небачені капітали?

Адже не є таємницею факт афер, пов'язаний з вивезенням за кордон людей, їх продаж в рабство чи на трансплантацію органів. Зауважте, більшість з цих спритних ділків – родичі, кохані, добрі знайомі своїх жертв. Наобіцяти «золоті гори», а тоді... Це діти, батьки. А хто ж напише нащадкам «правильну» історію без темних плям буденности? Релятивізм моральних цінностей, спекуляція поняттям любови, гідністю людини, – червоточить за висловом апостола Павла «домашню Церкву». Спотворення образів чоловіка і жінки. Він – незмінна депресія, вона – «свято весни», чи то пак, – відгомін Клари Цеткін і Терешкової – космонавтки, котра й на місяць полетить подивитись, чи там ще не «з'їла» все інфляція.

Чи потрібні нам зміни? Безперечно, але зміни якісні і тут потрібна віра та усвідомлення, що без Бога нам нічого не вдасться. Адже таїнство подружжя, гідність людського життя і зцілення суспільства становить нерозривний зв'язок з Богом.

Незбаром гряне світлий празник Воскресіння, в якому Христос відкриває нам горизонти можливостей і підносить людину до висот Нового Життя. Знаково у цьому році день пам'яті Чорнобильської трагедії припадає на Велику суботу Страсного тижня, коли Спаситель сходить до Аду, щоб вивести тих, хто з надією очікують на Нього. День пам'яті про смерть – знецінення життя людини, і Воскресіння – повернення з далечі Аду до батьківського дому дітей-«емігрантів», де на них чекає люблячий Батько.

P.S.: Кілька днів тому я зустрів Орка. Він розповів, що батьки повертаються додому. Гарна новина. Бо навіть найбільше багатство не замінить батьківського тепла.

О. Зинич. Дорога додому // СЛОВО №1 (35) (2008) 15-16